

ברכת התשובה

- מפגש שישי -

ומה ראו לומר **תשובה אחר בינה** דכתיב ולבבו יבין ושב ורפא לו מגילה יז ב קול ה' על המים **זו תשובה שנמשלה למים** דכתיב וישאבו מים כנגד הרוצה בתשובה מדרש **ונכשלים אזרו חיל** - הרוצה בתשובה פסיקתא כשעשה **ראובן** מעשה בלהה פילגש אביו נקנסה עליו מיתה **מיד חזר בתשובה** דכתיב וישב ראובן אל הבור אמר רבי יוחנן שחזר בתשובה וחייה, דכתיב יחי ראובן ואל ימות וגו', מיד פתחו מלאכי השרת ואמרו בא"י הרוצה בתשובה מדרש **ואין ישראל עושין תשובה גדולה עד שיבא אליהו זכור לטוב, שנאמר הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בא יום ה' הגדול והנורא, והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם. ברוך אתה ה' הרוצה בתשובה** פרקי דרבי אליעזר מג

ברכת הרוצה בתשובה

מקורות שונים למקור הברכה ולסדרה

וי"ב אמצעיות כנגד י"ב שבטים והיינו שכל אחד מהשבטים היה לו קדושה מיוחדת. שמדת כנסת ישראל מתחלקת ל"ב שבטים וכל אחד אזכרה בפני עצמו פרי צדיק **וברכת השיבנו אבינו לתורתך היא בחינת ראובן** שהוא היה עיקר הבעל תשובה כדאיתא במדרש שהוא היה הפותח בתשובה תחילה, ועל ידי התשובה שעשו הם שהיו צדיקים יסודי עולם פעלו שאף בגלות נוכל לאחוז בתשובה... אמרי אמת

כל ברכה היא כנגד שבט

ברכת התשובה כנגד ראובן

הראויה להקדים מהבקשות, בקשת השכל והדעת, שבהם יגיע האדם להתקרב אל אלהיו, על כן הקדים חונן הדעת, סמוכה אל מה שאחריה, ר"ל הרוצה בתשובה, כדי שתהיה החכמה והדעת והבינה היא בדרך התורה והעבודה, כמו שהוא אומר השיבנו אבינו לתורתך הכוזרי ... יש בה ט"ו תיבות כנגד ט"ו תיבות שבפסוק יעזוב רשע דרכו... והברכה מתחלת בה' ומסיימת בה' **כנגד י' ימים שבין ר"ה ליה"כ** שמזמנים לבעלי תשובה, ומה שתיקנו לומר אבינו בברכת השיבנו ובסלח לנו מה שאין כן בשאר הברכות היינו טעמא שאנו מזכירין לפניו **שהאב חייב ללמד לבנו** ע"כ אנו אומרים השיבנו אבינו לתורתך הטור

שימוש מדויק בדעת

אבינו מלכנו לא רק בעשרת ימי תשובה

וקרבינו מלכינו לעבודתך לעשות מצותיך **במצות מלך** שלטון לעבודך בכל לב הרוקח **עיקר התשובה שלימה האמתית שהיא מאהבה. הוא רק ע"י עסק התורה** כראוי כמ"ש במעלות התורה אוהב את המקום. וכמ"ש השיבנו אבינו לתורתך כו' והחזירנו בתשובה שלימה לפניך. ובזוהר אתרחיק מאורייתא רחיק הוא מקב"ה, ומאן דקריב לאורייתא קריב לוי קב"ה בהדי'. כי על כל פשעים תכסה אהבת התורה... המאור שבה מחזירו למוטב נפש החיים על ידי התורה אנו נקראים בנים למקום, ועל ידי קיום המצות עבדים, וזה שאנו אומרים השיבנו אבינו לתורתך, וקרבונו מלכנו לעבודתך הרב אליושיב בשם הגר"ח וביטול תלמוד תורה כנגד כולם, כי **הרחוק מן התורה, רחוק מעבודת הבורא**, ולכן תקנו השיבנו אבינו לתורתך וקרבונו מלכנו לעבודתך. וכפי הריבוי בעסק התורה, כן יתרבה ויתקרב לעבודה חיי אדם

התורה פותחת את הלב ומקרבת אותנו לבורא

דע שצריך לנסוע להצדיק לחזור על אבידתו, **כי קודם שיוצא האדם לאויר העולם, מלמדין ומראין לו כל מה שצריך לעשות ולעבוד ולהשיג בזה העולם**, וכיון שיצא לאויר העולם מיד נשכח מאתו... וצריך לחזור ולבקש אבידתו, והאבידה שלו היא אצל הצדיק... אך הצדיק אינו משיב לו האבידה עד שידרשנו אם אינו רמאי ושקרן... ליקוטי מוהרן מתפללים בכל יום השיבנו אבינו לתורתך, **שכח התורה מתחדש בכל יום**, והעצה לבא לתשובה הוא על ידי התורה... **שלכל אחד מישראל יש לו אות בתורה** אמרי אמת **נְשִׁוּכָחִים אֶת הַנְּשִׁמָּה הַעֲצֵמִית, כשמסיחים דעה מלהסתכל בתוכיות החיים הפנימיים של עצמו, הכל נעשה מעורבב ומסופק. והתשובה הראשית, שהיא מאירה את המחשכים מיד, היא שישוב האדם אל עצמו, אל שורש נשמתו, ומיד ישוב אל האלהים**, אל נשמת כל הנשמות, וילך ויצעד מעלה מעלה בקדושה ובטהרה. ודבר זה נוהג בין באיש יחידי, בין בעם שלם, בין בכל האנושיות, בין בתיקון כל ההויה כולה, שקלקולה בא תמיד ממה שהיא שוכחת את עצמה... הרב קוק זצ"ל

התורה שלמדנו ברחם: צו השליחות שלנו

לשוב לעצמנו - למהות שלנו

לאות שלנו בתורה

איך התשובה משפיעה >

ולפי שאין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא לכך תקנו על התשובה **ברכה בפני עצמה... וצריך לכוין בה מכל הברכות האמצעיות לפי שהוא תועלת הנפש ורפואתה**. כשם שחייב אדם להתפלל על עצמו **כך חייב להתפלל על פושעי ישראל** ספר חרדים

איך מועילה תפלה שיחזרו בתשובה לפניו ית"ש הן על עצמו והן על אחרים... התפללו לעזרם על האמת ושלא ימנעו מהם דרך האמת מאיזה סיבה מעכבת... ועל דרך זה המה כל תפלתנו של השיבנו אבינו לתורתך וכו' וכו' בכל עת ובכל שעה... אפשר גם לתרץ קושית החפץ חיים... באשר דלגבי יהושע היה בטוח מרע"ה ששייך שהוא יתפלל עליו באשר שהוא צריך להיות המכניס את ישראל לא"י, ועיני כל ישראל עליו, משא"כ לגבי כלב. וכלב הבין זאת וידע שהוא בבחינה של "אם אין אני לי מי לי", והלך והשתטח על קברי אבות בחברון והתפלל וביקש על נפשו. שו"ת ציץ אליעזר חלק יט סימן ט